

OCZYWIŚCIE, ALE BEZPIECZNIE!

ROZPOCZĘCIE ŻYCIA ZAWODOWEGO

Bezpieczeństwo i higiena pracy młodzieży podczas prac wakacyjnych i szkoleń zawodowych

Foto: © SMWA

Przedmowa

Droga Młodzieży, drodzy Rodzice, Nauczyciele i Instruktorzy,

każdego roku wielu młodych ludzi podejmuje pracę wakacyjną, odbywa praktyki uczniowskie lub rozpoczyna życie zawodowe. Wczesna orientacja i praktyczna obserwacja pomaga dziewczętom i chłopcom dowiedzieć się, w jakim kierunku chcieliby podążać zawodowo. Wybierając zawód, podejmują ważną decyzję dotyczącą ich życia.

Świat pracy jest różnorodny i zmienia się w szybkim tempie. Na przykład cyfrowe procesy pracy przynoszą ze sobą nowe formy pracy i zatrudnienia. Nasi „profesjonaliści jutra” muszą być dobrze przygotowani na te wyzwania. Doskonałe (wy)kształcenie w teorii i praktyce jest jednym z warunków wstępnych udanego życia zawodowego.

Równie ważne są bezpieczne i zdrowe warunki, w których młodzi ludzie uczą się zawodu. Bezpieczeństwo i higiena pracy młodzieży jest zatem kluczową kwestią podczas kształcenia zawodowego. Młodzi ludzie, którzy nie osiągnęli jeszcze wieku 18 lat, są chronieni przez ustawę o bezpieczeństwie i higienie pracy młodzieży.

Przepisy te muszą być przestrzegane przez wszystkie odpowiedzialne osoby, które kształcą i zatrudniają młodzież.

Bezpieczeństwo i higiena pracy to ochrona zdrowia. Przedsiębiorstwa z dobrze funkcjonującym systemem bezpieczeństwa i higieny pracy skutecznie chronią swoich pracowników. Innym doświadczeniem jest to, że przedsiębiorstwa te są również bardziej skuteczne w poszukiwaniu młodych specjalistów.

Niniejsza broszura zawiera przegląd najważniejszych przepisów ustawy o bezpieczeństwie i higienie pracy młodzieży. Mają one zastosowanie zarówno do pracy podczas wakacji, jak i do okresu kształcenia zawodowego.

Życzę wielu sukcesów i wszystkiego najlepszego na Waszej drodze życia!

Martin Dulig

Minister ds. gospodarczych, pracy i transportu

Spis treści

Wczesna praktyka jest kluczem do zostania mistrzem	4
Praca podczas wakacji.....	7
Uczę się wybranego przez siebie zawodu	9
W razie pytań lub problemów	20
Podstawy prawne.....	20
Dalsze informacje.....	21
Adresy Urzędów Ochrony Pracy.....	22

W przypadku zatrudniania dzieci i młodzieży obowiązują ograniczenia wiekowe i pewne warunki

■ §§ 1, 2, 5
JArbSchG

■ § 2
KindArbSchV

Wczesna praktyka jest kluczem do zostania mistrzem

To stare przysłowie nie straciło na znaczeniu. Należy jednak przestrzegać pewnych zasad dotyczących zatrudniania dzieci i młodzieży w procesie pracy.

Podstawową zasadą jest: Zatrudnianie dzieci jest zabronione!

Ustawa o bezpieczeństwie i higienie pracy młodzieży (JArbSchG) i Rozporządzenie o bezpieczeństwie i higienie pracy dzieci (Kind ArbSchV) regulują ograniczenia wiekowe i warunki zatrudniania młodocianych, którzy nie ukończyli jeszcze 18 lat. Rozróżnia się dzieci i młodzież:

- Dziecko to osoba, która nie ukończyła jeszcze 15 lat.
- Młodociany to osoba, która ma co najmniej 15, ale jeszcze nie 18 lat.

Istnieją ściśle określone wyjątki od zakazu zatrudniania dla dzieci w wieku powyżej 13 lat oraz dla młodocianych, którzy podlegają obowiązkowi szkolnemu w pełnym wymiarze godzin. Można im powierzać lekkie prace odpowiednie dla dzieci.

Jakie prace są w tym kontekście dozwolone?

- Roznoszenie gazet, magazynów, czasopism i ulotek reklamowych
- W prywatnych i rolniczych gospodarstwach domowych
 - czynności w gospodarstwie domowym i ogrodzie
 - sprawunki
 - opieka nad dziećmi i innymi osobami należącymi do gospodarstwa domowego
 - korepetycje
 - pielęgnacja zwierząt domowych
 - zakupy z wyjątkiem zakupu napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych

W każdym przypadku należy przestrzegać bezpieczeństwa i higieny pracy młodzieży

Praktyki zakładowe powinny wspierać ukierunkowanie na zawód i studia

- W gospodarstwach rolnych z pracami przy
 - żniwach i uprawie pól
 - samodzielnym wprowadzaniu produktów rolnych do obrotu gospodarczego
 - opiece nad zwierzętami
- Usługi podczas imprez sportowych
- Czynności podczas niekomercyjnych akcji i imprez kościołów, wspólnot religijnych, stowarzyszeń, klubów i partii,

jeżeli praca jest dla nich lekka i odpowiednia zgodnie z § 5 ust. 3 JArbSchG.

§ 2 KindArbSchV określa dalsze warunki dopuszczalnego zatrudniania dzieci.

Możliwości od 15 roku życia

- Młodociani, którzy ukończyli 15 lat i są objęci obowiązkiem szkolnym w pełnym wymiarze godzin, mogą wykonywać prace, które mogą wykonywać dzieci. Poza tym mogą pracować w czasie wakacji. Więcej informacji znajduje się w rozdziale „Praca podczas wakacji”.

- Młodociani, którzy ukończyli obowiązkową szkołę w pełnym wymiarze godzin (w Saksonii 9 lat szkolnych), są zobowiązani do uczęszczania do szkoły zawodowej. Oznacza to, że mogą rozpocząć kształcenie zawodowe i uczyć się w zakładzie i szkole zawodowej. W Saksonii istnieją poza tym inne rodzaje szkół zawodowych. Jeszcze przed opuszczeniem szkoły ogólnokształcącej wszyscy młodzi ludzie są informowani o różnych drogach prowadzących do zawodu.

We wszystkich tych przypadkach obowiązuje JArbSchG. Ustawa reguluje między innymi godziny pracy, przerwy, urlopy, uczęszczanie do szkoły zawodowej, prace niebezpieczne, opiekę zdrowotną i obowiązki pracodawcy. Dalsze informacje na ten temat znajdują się w rozdziale „Uczę się wybranego przez siebie zawodu”.

Wyżej wymienione przepisy prawne można znaleźć w Internecie pod adresem www.arbeits-schutz.sachsen.de na stronie poświęconej bezpieczeństwu i higienie pracy młodzieży.

Praktyki zakładowe w czasie szkolnym

Praktyki zakładowe mają na celu wspieranie uczniów w ukierunkowaniu na zawód i studia. Ponieważ są to wydarzenia szkolne, za planowanie i realizację praktyk zakładowych odpowiada

dana szkoła. Oczywiście jest, że JArbSchG musi być również przestrzegana w przedsiębiorstwach i instytucjach, w których odbywają się praktyki zakładowe.

Praca podczas wakacji

Podczas wakacji praca może być wykonywana maksymalnie przez cztery tygodnie i nie więcej niż 8 godzin dziennie

■ § 5 JArbSchG

Praca podczas wakacji

Wielu młodych ludzi chce pracować podczas wakacji szkolnych, zdobyć pierwsze doświadczenia i uzupełnić swoje kieszonkowe. Warunkiem jest ukończenie **15 roku życia**. Przepisy JArbSchG mają zastosowanie do zatrudniania młodocianych.

Należy przestrzegać następujących zasad:

W czasie wakacji praca może być wykonywana maksymalnie przez **cztery tygodnie** w roku kalendarzowym (obowiązuje tu 5-dniowy tydzień pracy).

- Czas pracy nie może przekraczać **8 godzin dziennie i 40 godzin tygodniowo**.
- Czas ten musi znajdować się między godz. 6 rano a godz. 20 wieczorem.
- Praca wakacyjna jest zabroniona w soboty, niedziele i święta.

Istnieją wyjątki, na przykład dla restauracji, kiosków i szpitali. Są one uregulowane w §§ 16 – 18 JArbSchG.

Przerwy na odpoczynek w godzinach pracy służą rekreacji. Młodociani mają prawo do co najmniej

- 30 minut w przypadku czasu pracy od 4,5 do 6 godzin,
- 60 minut, jeśli czas pracy przekracza 6 godzin.

Przed rozpoczęciem zatrudnienia pracodawca musi poinstruować uczniów o możliwych zagrożeniach wypadkowych i zdrowotnych oraz o sposobach zapobiegania im w miejscu pracy.

Praca niebezpieczna?

Młodociani powinni być chronieni również podczas wakacji. Nie wolno im pracować więcej, niż pozwala na to ich stan psychiczny i fizyczny.

Zasadniczo młodociani mogą być zatrudniani tylko w takich pracach, w których nie są narażeni na ryzyko wypadku, zagrożenia moralne lub zdrowotne. Z tego powodu zabronione są: praca akordowa, szkodliwe wpływy hałasu, wibracji, promieniowania, niebezpiecznych substancji oraz wyjątkowego ciepła, zimna i wilgoci. Wyjątki są określone w § 22 ust. 2 JArbSchG.

Podczas pracy wakacyjnej nie należy podejmować zabronionych czynności

Czynności zabronione podczas pracy wakacyjnej

Niektóre czynności wiążą się z zagrożeniami wypadkowymi, których młodzi ludzie nie są jeszcze w stanie rozpoznać ze względu na brak świadomości lub doświadczenia w zakresie bezpieczeństwa.

Zabronione czynności związane z pracą wakacyjną to na przykład:

- zatrudnienie przy pilarkach, strugarkach, łuparkach, frezarkach i wycinarkach, prasach
- obsługa dźwignic i wirówek
- praca na stacjach paliw
- praca pod wpływem pyłu drewna dębowego i bukowego oraz emisji oleju napędowego

- prace spawalnicze
- praca w zimnych i wilgotnych pomieszczeniach – takich jak browary i rzeźnie
- podnoszenie i przenoszenie dużych ciężarów
- czynności o zwiększonym ryzyku infekcji

Badania lekarskie w rozumieniu JArbSchG, jak w przypadku rozpoczęcia kształcenia zawodowego, nie są wymagane w przypadku tego rodzaju zatrudnienia.

Ubezpieczenie wypadkowe jest zapewniane na czas trwania pracy wakacyjnej przez instytucję ubezpieczenia wypadkowego pracodawcy.

Uczę się wybranego przez
siebie zawodu

Ustawa
o bezpieczeństwie
i higienie pracy
młodzieży
(JArbSchG)
zawiera liczne
przepisy ochronne

■ § 1 JArbSchG

Uczę się wybranego przez siebie zawodu

Bezpieczeństwo i higiena pracy młodzieży stanowi podstawę

Początek życia zawodowego oznacza dla młodych ludzi początek nowego etapu w życiu. Do wykonywania wybranego przez siebie zawodu potrzebują bardzo dobrej wiedzy fachowej, a w wielu przypadkach także praktycznych umiejętności i zdolności, które powinni nabyć podczas kształcenia zawodowego. Bezpieczne i zdrowe warunki kształcenia decydują o jakości kształcenia zawodowego.

Skuteczna ochrona pracy młodzieży chroni młodocianych w wieku poniżej 18 lat przed zagrożeniem dla ich zdrowia lub zakłóceniem ich rozwoju. JArbSchG zawiera odpowiednie przepisy ochronne, których pracodawca musi przestrzegać podczas kształcenia zawodowego. Ochrona młodocianych ma pierwszeństwo przed interesami gospodarczymi.

Najważniejsze regulacje JArbSchG zostały przedstawione na kolejnych stronach.

Ustawa o bezpieczeństwie i higienie pracy młodzieży obowiązuje:

- dla zatrudniania osób, które nie ukończyły jeszcze 18 lat,
 - podczas kształcenia zawodowego,
 - jako pracownicy lub osoby pracującej w domu,
 - w przypadku usług podobnych do świadczenia pracy przez pracodawców lub osoby pracujące w domu,
 - w przypadku stosunku pracy podobnego do kształcenia zawodowego.

Ta ustawa nie ma zastosowania:

- w przypadku okazjonalnej drobnej pomocy
 - z uprzejmości,
 - na podstawie przepisów prawa rodzinnego,
 - w placówkach pomocy społecznej dla młodzieży,
 - w instytucjach integracji niepełnosprawnych,
- do zatrudniania przez opiekunów prawnych w rodzinnym gospodarstwie domowym.

Młodociani mogą pracować nie dłużej niż 8 godzin dziennie i nie dłużej niż 40 godzin tygodniowo

- §§ 8, 12, 15 JArbSchG

Młodocianym nie wolno pracować dłużej niż 4,5 godziny z rzędu bez przerw na odpoczynek

- § 11 JArbSchG
- § 13 JArbSchG

Czas pracy i czas zmiany

Młodociani mogą być zatrudniani nie dłużej niż 8 godzin dziennie i nie dłużej niż 40 godzin tygodniowo. Obowiązuje ich 5-dniowy tydzień pracy.

Dopuszczalne są wyjątki:

- w sytuacjach awaryjnych; w rolnictwie w okresie żniw młodociani w wieku powyżej 16 lat mogą być zatrudniani do 9 godzin dziennie i do 85 godzin w podwójnym tygodniu; aby zrekompensować utracony czas pracy w dni robocze, czas pracy może zostać przedłużony do 8,5 godziny.

Czas zmiany to czas od rozpoczęcia do zakończenia codziennej pracy łącznie z przerwami na odpoczynek.

Czas zmiany nie może przekraczać **10 godzin** i nie może przekraczać **11 godzin** w placówkach gastronomicznych, w rolnictwie, w hodowli zwierząt oraz na placach budowy i montażu.

Przerwy na odpoczynek

Młodociani mają prawo do wcześniej ustalonych przerw na odpoczynek.

Młodocianym nie wolno pracować **dłużej niż 4,5 godziny** z rzędu **bez przerw na odpoczynek**. Tylko przerwa w pracy trwająca co najmniej 15 minut jest uznawana za przerwę na odpoczynek.

Przerwy muszą wynosić

- co najmniej 30 minut, jeśli czas pracy wynosi od 4,5 do 6 godzin,
- co najmniej 60 minut w przypadku czasu pracy dłuższego niż 6 godzin.

Codzienny czas wolny

Po zakończeniu dziennego czasu pracy młodociani mogą zostać ponownie **zatrudnieni** dopiero po upływie nieprzerwanego **czasu wolnego** wynoszącego co najmniej **12 godzin**.

■ § 14 JArbSchG

Młodociani mogą pracować tylko między godz. 6 rano a godz. 20 wieczorem.

Ze względu na specjalne przepisy, **młodociani w wieku powyżej 16 lat** mogą pracować

- w branży gastronomicznej i wędrownych artystów do godz. 22,
- w trybie wielozmianowym do godz. 23,
- w rolnictwie od godz. 5 lub do godz. 21,
- w piekarniach i cukierniach od godz. 5.

Młodociani w wieku powyżej 17 lat mogą pracować w piekarniach od godz. 4.

Jeśli zajęcia w szkole zawodowej ucznia rozpoczynają się przed godz. 9, może on pracować tylko do godz. 20 dnia poprzedniego.

Dalsze wyjątki są możliwe po złożeniu wniosku do Urzędu Ochrony Pracy.

Zasadniczo młodociani nie mogą pracować w soboty, niedziele i święta

■ §§ 16 – 18 JArbSchG

Odpoczynek w soboty, niedziele i święta

Zasadniczo młodociani nie mogą pracować w soboty, niedziele i święta.

Istnieją jednak specjalne przepisy dla niektórych branż i placówek.

Dozwolona jest więc praca, na przykład

- w szpitalach oraz w domach spokojnej starości, domach opieki i domach dziecka,

- w rolnictwie i hodowli zwierząt z pracą, która jako naturalna konieczność musi być wykonywana również w niedziele i święta,

- podczas występów muzycznych, przedstawień teatralnych i innych występów, a także bezpośrednich transmisji w radiu i telewizji,

- w branży gastronomicznej,
- w sporcie,

- w ratownictwie medycznym,
- w soboty również w otwartych punktach sprzedaży, w piekarniach i cukierniach, we fryzjerstwie, na targowiskach, w warsztatach naprawczych samochodów oraz w szkoleniach poza zakładem pracy.

Młodociani generalnie nie mogą być zatrudniani po godz. 14 w dniach 24 i 31 grudnia, 25 grudnia, 1 stycznia, w pierwsze święto wielkanocne i 1 maja.

W przypadku pracy w soboty, co najmniej dwie soboty w miesiącu muszą być wolne.

W przypadku zatrudnienia w niedziele, co druga niedziela i co najmniej dwie niedziele w miesiącu muszą pozostać wolne.

Jeśli młodociany pracuje w sobotę, niedzielę lub święto, które przypada na dzień roboczy, musi w tym samym tygodniu otrzymać czas wolny jako rekompensatę w dniu roboczym, który jest wolny od szkoły zawodowej.

Każdy młodociany ma prawo do corocznego płatnego urlopu wypoczynkowego

■ § 19 JArbSchG

Urlop

Każdy młodociany ma prawo do corocznego płatnego urlopu wypoczynkowego.

W zależności od wieku młodocianego urlop wynosi co najmniej:

- **30 dni roboczych**, jeśli młodociany na początku roku kalendarzowego nie ukończył jeszcze 16 lat,
- **27 dni roboczych**, jeśli młodociany na początku roku kalendarzowego nie ukończył jeszcze 17 lat,
- **25 dni roboczych**, jeśli młodociany na początku roku kalendarzowego nie ukończył jeszcze 18 lat.

Urlopu udziela się uczniom szkół zawodowych w okresie wakacji w szkole zawodowej. Jeśli młodociany uczęszcza do szkoły zawodowej podczas urlopu, musi otrzymać jeden dodatkowy dzień urlopu za każdy dzień nauki w szkole zawodowej.

Dni spędzone w szkole zawodowej są również uznawane za płatne dni robocze

■ §§ 9, 10
JArbSchG

Młodocianym nie wolno powierzać prac niebezpiecznych

■ § 22 JArbSchG

Zajęcia i egzaminy w szkole zawodowej

Młodocianych należy zwolnić:

- do udziału w zajęciach szkoły zawodowej,
- do udziału w egzaminach i szkoleniach poza zakładem pracy, które są przeprowadzane poza ośrodkiem szkoleniowym ze względu na przepisy publiczne lub umowne,
- w dniu roboczym bezpośrednio poprzedzającym końcowy egzamin pisemny.

Nie wolno im powierzać prac:

- przed zajęciami rozpoczynającymi się przed godz. 9 (dotyczy również osób powyżej 18 roku życia),

- raz w tygodniu w dniu nauki w szkole zawodowej w wymiarze ponad 5 lekcji trwających co najmniej 45 minut każda,
- w tygodniach nauki w szkole zawodowej z zaplanowanymi zajęciami blokowymi w wymiarze co najmniej 25 godzin przez co najmniej 5 dni; dopuszczalne są dodatkowe szkolenia w zakładzie pracy w wymiarze do 2 godzin tygodniowo.

Dni spędzone w szkole zawodowej są również uznawane za płatne dni robocze.

Zakazy zatrudniania i ograniczenia dotyczące niebezpiecznych prac

Młodocianym nie wolno powierzać prac niebezpiecznych. Są to:

- prace, które przekraczają ich fizyczne i psychiczne możliwości,
- prace, które narażają ich na zagrożenia moralne,
- prace wiążące się ze szczególnymi zagrożeniami wypadkowymi, których nie można rozpoznać ani im zapobiec ze względu na brak świadomości lub doświadczenia w zakresie bezpieczeństwa,
- prace, w których ich zdrowiu zagraża ciepło, zimno, wysoka wilgotność, hałas, wibracje lub promieniowanie,
- prace, w których są narażeni na szkodliwe działanie substancji niebezpiecznych w rozumieniu ustawy o substancjach chemicznych,
- prace, w których są narażeni na szkodliwe działanie czynników biologicznych.

W drodze odstępstwa można młodocianym powierzyć ostatnie cztery prace, **jeśli jest to konieczne do osiągnięcia celu kształcenia, a ich ochrona jest zapewniona przez nadzór**

wykwalfikowanej osoby i wartości graniczne substancji niebezpiecznych w powietrzu nie są przekroczone.

Praca na akord nie jest dozwolona dla młodocianych

■ § 23 JArbSchG

Praca na akord

Młodocianym nie wolno powierzać prac:

- na akord i innych prac, w których wyższą stawkę wynagrodzenia można uzyskać dzięki zwiększonemu tempu pracy,
- w grupie roboczej z dorosłymi pracownikami w warunkach opisanych powyżej,
- w których ich tempo jest nie tylko sporadycznie narzucane lub w inny sposób wymuszone.

Wyjątek:

- Praca w grupie roboczej z dorosłymi pracownikami pracującymi na akord jest dozwolona
- o ile jest to konieczne do osiągnięcia celu kształcenia lub
 - jeżeli młodociani ukończyli kształcenie zawodowe przygotowujące do tego zatrudnienia
 - i w każdym przypadku ich ochrona jest zapewniona przez nadzór wykwalifikowanego współpracownika.

Prace pod ziemią

Młodociani **nie** mogą pracować **pod ziemią**. Tylko w wyjątkowych warunkach, o których mowa w przypadku pracy na akord, młodociani w wieku powyżej 16 lat mogą pracować pod ziemią.

■ § 24 JArbSchG

■ § 25 JArbSchG

Nadzór nad Ustawą o bezpieczeństwie i higienie pracy młodzieży sprawuje Państwowy Urząd Ochrony Pracy.

■ §§ 51, 53, 54 JArbSchG

Zakaz zatrudniania przez określone osoby

Osoby, które zostały prawomocnie skazane za określone przestępstwa, nie mogą zatrudniać młodocianych.

Dotyczy to również osób, które zostały co najmniej trzykrotnie ukarane grzywną za wykroczenie porządkowe na mocy Ustawy o bezpieczeństwie i higienie pracy młodzieży.

Nadzór

W Wolnym Kraju Saksonii Państwowy Urząd Ochrony Pracy nadzoruje przestrzeganie Ustawy o bezpieczeństwie i higienie pracy młodzieży i odpowiednich przepisów prawnych; w zakładach górniczych jest to Wyższy Urząd Górniczy Saksonii (Sächsisches Oberbergamt).

Urząd Ochrony Pracy:

- ma prawo do inspekcji miejsc pracy młodocianych,
- zgłasza poważne naruszenia JArbSchG do Izby Przemysłowo-Handlowej (Industrie- und Handelskammer) lub Izby Rzemieśniczej (Handwerkskammer), a kopię każdego zgłoszenia do Urzędu Pracy (Agentur für Arbeit),
- może pod pewnymi warunkami udzielać terminowe zezwolenia.

Młodociany nie może zostać zatrudniony, dopóki nie przedstawi pracodawcy zaświadczenia lekarskiego

- §§ 32 – 35, 39, 43, 44 JArbSchG

Opieka zdrowotna

Badanie początkowe

Młodociany podejmujący zatrudnienie nie może zostać zatrudniony, dopóki nie zostanie zbadany przez wybranego przez siebie lekarza **w ciągu ostatnich 14 miesięcy** i nie przedstawi pracodawcy zaświadczenia wydanego przez tego lekarza.

Pierwsze badanie ponowne

Rok po podjęciu pierwszego zatrudnienia pracodawca musi uzyskać zaświadczenie od lekarza stwierdzające, że młodociany został ponownie przebadany. Niezastosowanie się do tego wymogu spowoduje **zakaz zatrudnienia**.

Dalsze badania ponowne

Po upływie każdego kolejnego roku po pierwszym badaniu ponownym młodociany może zostać zbadany kolejny raz.

Zarządzone badania

W pewnych okolicznościach lekarz może zlecić nadzwyczajne badanie ponowne. Lekarz musi zlecić dodatkowe badanie przez innego lekarza lub dentystę, jeśli może ocenić stan zdrowia i rozwój młodocianego tylko poprzez takie badanie.

Zwolnienie na badania lekarskie

Pracodawca musi zwolnić młodocianego z pracy **bez utraty wynagrodzenia** w celu przeprowadzenia wszystkich badań.

Koszty

W przypadku młodzieży, która **nie ukończyła jeszcze 18 lat** i ma główne miejsce zamieszkania w Wolnym Kraju Saksonia, koszty badań ponosi **Wolny Kraj Saksonia**.

Zaświadczenia

Lekarz niezwłocznie musi

- poinformować opiekunów prawnych na piśmie o wynikach badania, potencjalnych zagrożeniach dla zdrowia związanych z pracą i wszelkich specjalnych środkach zdrowotnych, które należy podjąć,
- poinformować pracodawcę w formie zaświadczenia o przeprowadzeniu badania i wskazać wszelkie potencjalne zagrożenia wynikające z charakteru pracy.

Obowiązki pracodawcy

- §§ 28 – 31,
47 – 49
JArbSchG

Obowiązki pracodawcy

Każdy pracodawca zatrudniający młodocianych musi

- **ocenić zagrożenia** związane z zatrudnianiem młodocianych **przed rozpoczęciem ich zatrudnienia** oraz w przypadku znaczącej zmiany warunków pracy,
- **podjąć wszelkie środki i działania** w miejscu pracy, które są niezbędne do ochrony młodocianych **przed zagrożeniami dla życia i zdrowia** oraz do zapobiegania zaburzeniom ich rozwoju fizycznego i psychicznego,
- **pouczyć młodocianych o ryzyku wypadków i zagrożeniach dla zdrowia w zakładzie** przed rozpoczęciem zatrudnienia oraz w przypadku istotnej zmiany warunków pracy i powtarzać to co najmniej co sześć miesięcy,
- **chronić ich przed przemocą fizyczną i zagrożeniem moralnym** oraz **nie może podawać napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych** młodocianym poniżej 16 roku życia,
- **wywiesić lub umieścić w zakładzie kopię Ustawy o bezpieczeństwie i higienie pracy młodzieży oraz adres właściwego Urzędu Ochrony Pracy,**
- **wywiesić w odpowiednim miejscu w zakładzie ogłoszenie** o rozpoczęciu i zakończeniu regularnego **dziennego czasu** pracy i przerw, jeżeli w przedsiębiorstwie zatrudnionych jest co najmniej trzech młodocianych,
- **prowadzić rejestr zatrudnionych** przez siebie młodocianych, zawierający ich imiona i nazwiska, datę urodzenia i adres zamieszkania oraz datę rozpoczęcia zatrudnienia.

Układ zbiorowy jest uzgadniany między stowarzyszeniami pracodawców lub indywidualnymi pracodawcami a związkami zawodowymi.

■ § 21a JArbSchG

Każdy pracodawca, który umyślnie lub w wyniku zaniedbania naruszy przepisy, może zostać ukarany grzywną

■ §§ 58, 59
JArbSchG

Klauzula dot. zmian układu zbiorowego

Układy zbiorowe pracy mogą w pewnym zakresie dopuszczać odstępstwa od przepisów dotyczących godzin pracy, czasu pracy zmianowej, przerw na odpoczynek, pracy w soboty oraz rekompensaty za pracę w niedziele i święta.

W zakresie stosowania takiego układu zbiorowego pracodawca, który **nie jest związany układem zbiorowym**, może również przyjąć postanowienia układu zbiorowego w drodze po-

rozumienia zakładowego lub, jeśli nie ma rady zakładowej, w drodze pisemnego porozumienia z młodocianym. W przypadku **stosunku kształcenia** umowa musi zostać zatwierdzona przez opiekuna prawnego; w przypadku **stosunku pracy** młodociany może zawrzeć umowę samodzielną.

Przepisy dot. kar i grzywien

Każdy pracodawca, który umyślnie lub przez zaniedbanie narusza przepisy Ustawy o bezpieczeństwie i higienie pracy młodzieży, popełnia wykroczenie i może zostać ukarany grzywną w wysokości do **15 000 EUR**.

Umyślne naruszenia, które zagrażają zdrowiu lub zdolności do pracy dzieci lub młodzieży,

mogą być karane nawet karą pozbawienia wolności do jednego roku lub grzywną. To samo dotyczy uporczywego powtarzania naruszeń.

Każdy, kto spowoduje zagrożenie poprzez zaniedbanie, może zostać ukarany **karą pozbawienia wolności** do sześciu miesięcy lub grzywną w wysokości do 180 stawek dziennych.

W razie jakichkolwiek pytań lub problemów dostępne są osoby kontaktowe

W razie pytań lub problemów ...

W szkołach i szkołach zawodowych osobami kontaktowymi są nauczyciele. Podczas kształcenia zawodowego w zakładzie odpowiedzialni są instruktorzy. Inni partnerzy kontaktowi to przedstawiciele młodzieży i uczniów zawodu, rady zakładowe lub pracownicze oraz związki zawodowe.

W przypadku problemów związanych z bezpieczeństwem w pracy, których nie można rozwiązać pomimo wszelkich starań w zakładzie, można również zwrócić się do Urzędu Ochrony Pracy. Adresy znajdują się na końcu broszury.

Podstawy prawne

[Ustawa o ochronie młodzieży pracującej](#)

Ustawa o bezpieczeństwie i higienie pracy – JArbSchG z dnia 12 kwietnia 1976 r. (BGBl I s. 965), ostatnio zmieniona przez art. 2 ustawy z dnia 16 lipca 2021 r. (BGBl I s. 2970).

[Rozporządzenie o bezpieczeństwie i higienie pracy dzieci](#)

Rozporządzenie o bezpieczeństwie i higienie pracy dzieci – KindArbSchV z dnia 23 czerwca 1998 r. (BGBl I s. 1508)

Broszury można
zamówić
bezpłatnie

Dalsze informacje

Specjalistyczne informacje na temat bezpieczeństwa i higieny pracy/ochrony młodzieży można znaleźć na stronie internetowej saksońskiej Administracji ds. Bezpieczeństwa Pracy (Arbeitsschutzverwaltung):
www.arbeitsschutz.sachsen.de

Poniższe publikacje można zamówić bezpłatnie w serwisie wysyłkowym rządu Saksonii pod adresem www.publikationen.sachsen.de lub pobrać na komputer.

Praca dorywcza i wakacyjna uczniów i studentów (Aushilfs- und Ferienjobs von Schülerinnen, Schülern und Studenten)

Wydawca: Saksońskie Ministerstwo Finansów (Sächsisches Staatsministerium der Finanzen), wydanie 25, 2023 r.

Materiały dla nauczycieli na temat praktyk zawodowych (Handreichung Betriebspraktika für Lehrerinnen und Lehrer)

Wydawca: Saksońskie Ministerstwo Edukacji i Kultury (Sächsisches Staatsministerium für Kultus), 2014 r.

Wiele dróg do sukcesu – Saksoński system szkolnictwa (Viele Wege zum Erfolg – Das sächsische Schulsystem)

Wydawca: Saksońskie Ministerstwo Edukacji i Kultury (Sächsisches Staatsministerium für Kultus), wydanie 7, 2019 r.; dostępne w kilku językach

Droga do zawodu – Szkoły zawodowe w Saksonii (Wege zum Beruf – Berufsbildende Schulen in Sachsen)

Wydawca: Saksońskie Ministerstwo Edukacji i Kultury (Sächsisches Staatsministerium für Kultus), 2021 r.; dostępne w kilku językach

Dane
kontaktowe

Adresy Urzędów Ochrony Pracy

Następujące osoby kontaktowe w Wolnym Kraju Saksonii mogą odpowiedzieć na pytania w indywidualnych przypadkach:

**Sächsisches Staatsministerium für
Wirtschaft, Arbeit und Verkehr
(Saksońskie Ministerstwo Gospodarki, Pracy
i Transportu)**

Wilhelm-Buck-Straße 2, 01097 Dresden
Telefon: 0351 564-82510
Telefax: 0351 451008 8576
E-Mail: arbeitsschutz@smwa.sachsen.de
Internet: www.arbeitsschutz.sachsen.de

**Landesdirektion Sachsen
(Dyrekcja Krajowa Saksonii)
Abteilung 5 Arbeitsschutz
(Wydział 5 Bezpieczeństwo i higiena pracy)**

Adres pocztowy:
09105 Chemnitz

Adresy dla interesantów:

Dienststelle Dresden

Stauffenbergallee 2, 01099 Dresden
Telefon: 0351 825-5001
Telefax: 0351 825-9700
E-Mail: post.asd@lds.sachsen.de
Internet: www.lds.sachsen.de

Dienstszitz Bautzen

Käthe-Kollwitz-Straße 17/ Haus 3,
02625 Bautzen
Telefon: 03591 273-400
Telefax: 03591 273-460
E-Mail: post.asd@lds.sachsen.de

Dienststelle Chemnitz

Brückenstraße 10, 09111 Chemnitz
Telefon: 0371 4599-0
Telefax: 0371 4599-100
E-Mail: post.asc@lds.sachsen.de
Internet: www.lds.sachsen.de

Dienststelle Leipzig

Braustraße 2, 04107 Leipzig
Telefon: 0341 977-0
Telefax: 0341 977-1199
E-Mail: post.asl@lds.sachsen.de
Internet: www.lds.sachsen.de

Metryczka

Wydawca:

Sächsisches Staatsministerium für Wirtschaft, Arbeit und Verkehr
(Saksońskie Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Transportu)
Departament Pracy i Europejskich Funduszy Strukturalnych
(Abteilung Arbeit und Europäische Strukturfonds)
Wilhelm-Buck-Str. 2, D-01097 Dresden
presse@smwa.sachsen.de
www.smwa.sachsen.de
www.facebook.com/smwa.sachsen
twitter.com/smwa_sn

Redakcja:

Dział bezpieczeństwa i higieny pracy
(Referat Sicherheit und Gesundheit in der Arbeitswelt)

Zamknięcie redakcji:

Sierpień 2023 r.

Projekt graficzny i skład:

Initial Werbung & Verlag

Druk:

JVA Waldheim

Źródła zdjęć:

Tytuł g. l. i s. 10: skynshesher; śr. g., d. p. i s. 9: sturti; g. p.: Traimak_Ivan;
m. p.: mediaphotos; d. l.: Brilliant Eye; d. śr.: Wavebreakmedia; s. 4: SDI Productions;
s. 6: Traimak_Ivan; s. 12: Drazen_; s. 16 i s. 18: ©monkeybusinessimages;
s. 20: Wavebreak (wszystkie © iStock.com)

Nakład:

2.000 sztuk

Zamawianie bezpłatnych egzemplarzy:

Zentraler Broschürenversand der Sächsischen Staatsregierung
(Centralna Wysyłka Broszur Rządu Saksonii)
Hammerweg 30, D-01127 Dresden
Telefon: 0351 2103671
E-Mail: publikationen@sachsen.de
www.publikationen.sachsen.de

Niniejsza broszura została opracowana we współpracy z Państwowym Komitetem Bezpieczeństwa i Higieny Pracy Młodzieży przy Saksońskim Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Transportu (Landesausschusses für Jugendarbeitsschutz beim Sächsischen Staatsministerium für Wirtschaft, Arbeit und Verkehr).

Fundusze na publikację pochodzą z wpływów podatkowych na podstawie budżetu uchwalonego przez członków Parlamentu Saksonii (Sächsischer Landtag).

Wskazówka dot. dystrybucji:

Niniejsza publikacja informacyjna została wydana przez Rząd Saksonii w ramach konstytucyjnego obowiązku informowania społeczeństwa. Nie może ona być wykorzystywana przez partie, ich kandydatów lub pomocników w celu prowadzenia kampanii wyborczej.

Copyright:

Niniejsza publikacja jest chroniona prawem autorskim. Wszelkie prawa, w tym prawa do przedruku fragmentów i reprodukcji fotomechanicznej, są zastrzeżone przez wydawcę.

